
Читання англійською мовою як засіб розвитку аналітичних навичок майбутніх ІТ- спеціалістів

Анастасія Свобода

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін, Економіко-технологічний інститут імені Роберта Ельворті, Кропивницький, Україна
ORCID 0000-0003-1467-130X

Альона Протасова

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін, Економіко-технологічний інститут імені Роберта Ельворті, Кропивницький, Україна
ORCID 0009-0009-8016-9140

Для цитування цієї статті:

Свобода Анастасія, Протасова Альона. Читання англійською мовою як засіб розвитку аналітичних навичок майбутніх ІТ- спеціалістів. International Science Journal of Education and Linguistics. Vol. 3, No. 2, 2024, pp. 80-88. doi: 10.46299/j.isjel.20240302.09.

Надійшла до редакції: 05 березня 2024 р.; **Схвалено:** 31 березня 2024 р.;

Опубліковано: 01 квітня 2024 р.

Анотація: У статті описано попередні результати розробки педагогічної системи формування аналітичних здібностей майбутніх фахівців з комп'ютерних технологій. Фахові дослідження дозволяють виявити здібності, які забезпечують успішність професійної діяльності. За результатами дослідження виявлено суперечності, які актуалізують необхідність оновлення змісту професійної освіти та пошуку ефективних засобів підвищення якості професійної підготовки фахівців з комп'ютерних наук у вищих навчальних закладах. Професійна діяльність ІТ-фахівця вимагає використання баз даних, застосування іноземної мови для створення комп'ютерних програм, здійснення інформаційного пошуку, отримання постійно оновлюваної інформації з оригінальних джерел іноземною мовою, самостійного продовження освіти та вдосконалення професійних навичок. Отже, формування аналітичних умінь майбутніх комп'ютерних фахівців у навчальному процесі іноземною мовою має велике значення і сприяє успішній реалізації фахівця в професійній діяльності. Аналітичні вміння є важливими для кожного компонента, оскільки вони використовуються для вилучення знань з практики. Впровадження системи формування аналітичних умінь у майбутніх спеціалістів з комп'ютерних наук у процесі вивчення іноземної мови дозволяє зробити попередні висновки, що процес навчання іноземної мови сприятиме формуванню аналітичних умінь, необхідних для професійного зростання, успішного самовдосконалення на основі аналізу своєї діяльності (рефлексивний компонент), удосконалення знань (когнітивний компонент), отримання та обробки інформації (інформативний компонент), ефективного використання інформаційних ресурсів (інформаційний компонент). Розвиток аналітичних здібностей визначає готовність фахівця з комп'ютерних наук до професійної діяльності та забезпечує здатність ефективно вирішувати різноманітні професійні завдання.

Ключові слова: аналітичні навички, іноземна мова, англійська мова, читання, види читання, ІТ-технології, робота з текстом, етапи роботи з текстом.

---

1. Вступ

Інформаційні технології стрімко розвиваються. Інформація є важливим фактором суспільного життя. Комп'ютеризація та значне збільшення обсягів інформації та інформаційних ресурсів підвищили важливість професії спеціаліста з комп'ютерних наук.

ІТ-спеціалісти стають все більш затребуваними. Підготовка фахівців у цій галузі у вищому навчальному закладі є відповідальним і багатограним процесом. Сьогодні ідея формування компетентності майбутнього фахівця є не просто відображенням світових тенденцій, є розуміння того, що підготовка фахівців відповідно до світових кваліфікаційних вимог забезпечить їх успішну самореалізацію та дозволить ефективно вирішувати професійні завдання в майбутньому.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження є процес читання англомовних матеріалів майбутніми ІТ-спеціалістами на заняттях з англійської мови.

Предметом дослідження є вплив цього процесу на розвиток аналітичних навичок майбутніх ІТ-спеціалістів. Це означає, що стаття досліджує, як читання англійською мовою може сприяти розвитку здатності до аналізу, розуміння складних концепцій та уміння мислити критично серед майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій.

3. Мета та задачі дослідження

Мета дослідження – розкрити принципи формування аналітичних умінь, що сприяють ефективному вирішенню професійних завдань майбутніх ІТ-фахівців та визначають їхню готовність до професійної діяльності. Цю мету можна досягти шляхом виконання таких завдань: визначити структуру системи формування аналітичних умінь майбутніх ІТ-спеціалістів; відібрати зміст, методи та засоби їх формування.

4. Аналіз літератури

Проблема розвитку аналітичних умінь у студентів різних спеціальностей у вищих навчальних закладах розглядається багатьма науковцями: Є. Білоус, П. Гальперін, С. Гінне, Ю. Дементьєва, Н. Кузовлєв, Т. Медведева, Є. Пассов, В. Сластьонін, П. Тарасов, І. Хрульова, В. Чиркова, Дж. Кован, Р. Хенеман. Науковцями (О. Кислякова, Л. Куриленко) доведено, що система вищої професійної освіти сприяє формуванню навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Досягненню цілей у навчанні, вихованні та розвитку людини сприяє педагогічна система (С. Баташев, В. Беспалько, Н. Кузьміна), яка є упорядкованою сукупністю взаємопов'язаних елементів, що утворюють цілісну єдність [6].

5. Методи досліджень

Визначено методи дослідження, що сприяють досягненню мети та вирішенню поставлених завдань: аналіз літератури з проблеми дослідження; синтез та узагальнення; метод опису при розробці педагогічної системи формування аналітичних умінь майбутніх ІТ-фахівців.

Специфіка професійної діяльності сучасного комп'ютерного фахівця вимагає формування аналітичних здібностей для компетентного вирішення професійних завдань, готовності до аналітичної діяльності. Фахові дослідження дозволяють виявити здібності, які забезпечують успішність професійної діяльності. Логічне мислення, вміння аналізувати ситуацію (аналітичні здібності), гнучкість і динамічність мислення є першими в переліку якостей

комп'ютерних фахівців [5]. Професійна діяльність спеціалістів з комп'ютерних наук вимагає аналізу власних та чужих дій, результатів спостережень, вивчення значного обсягу технологічної інформації, написання аналітичних звітів. Вміння порівнювати та зіставляти дані, аналізувати, синтезувати та оцінювати інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки, розрізнити важливу та неважливу інформацію є невід'ємною частиною професійної діяльності. Отже, розвиток аналітичних навичок є дуже важливим для фахівців з комп'ютерних наук.

Будь-яка система характеризується сукупністю складових елементів. Принцип системності дозволяє виділити основні елементи досліджуваного процесу, розглянути їх з позиції системних зв'язків, структурних характеристик та ієрархічних відносин. Таким чином, під системою формування аналітичних умінь студентів комп'ютерних спеціальностей ми розуміємо сукупність взаємопов'язаних методологічних, методичних і змістових засад, що відображають контекст професійної діяльності комп'ютерних фахівців і мають ієрархічну структуру.

Розроблена нами система включає цільовий, діяльнісний, змістовий, процесуальний та результативний елементи. Метою системи є формування аналітичних умінь у майбутніх комп'ютерних фахівців.

Діяльнісний елемент системи формування аналітичних умінь майбутніх ІТ-фахівців представлений операціями професійної діяльності практичної спрямованості. Так, професійна діяльність комп'ютерного фахівця характеризується постійним аналізом виконуваних дій, результатів спостережень, технологічної інформації. Важливою складовою професійної діяльності є володіння прийомами логічного мислення, представленими аналітичними операціями: порівняння і зіставлення даних, аналіз інформації, винесення оцінок, встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Перед вирішенням професійного завдання в процесі своєї діяльності комп'ютерний фахівець повинен визначити і конкретизувати мету, виявити шляхи і засоби її досягнення, вибрати найбільш ефективні з них, оцінити ризики, а при підведенні підсумків проаналізувати результативність і ефективність виконаної діяльності. Це свідчить про те, що аналітичні навички є необхідними для виконання професійних завдань ІТ-спеціалістів.

Під аналітичними вміннями ми розуміємо дії, спрямовані на свідоме виконання аналітичних операцій аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації відповідно до правил на основі знань і досвіду. Ми припускаємо, що аналітичні вміння забезпечать якісні зміни в особистості студента та сприятимуть його професійному розвитку.

Зміст професійної підготовки визначається навчальними планами, розробленими на основі кваліфікаційних характеристик. Основна освітня програма комп'ютерної підготовки включає гуманітарний, соціальний та економічний навчальний цикл; математичний та природничо-науковий цикл; професійний цикл.

6. Результати досліджень

Контент-аналіз дисциплін вищезазначених циклів показав, що аналітичні вміння можуть бути реалізовані при вивченні дисциплін професійного та математичного циклу, проте дисципліни гуманітарного циклу, зокрема англійська мова, можуть сприяти формуванню аналітичних умінь. Відбір змісту освіти дозволив зробити висновок, що іноземна мова стає значущою в цьому процесі, оскільки розвиває логічне та системне мислення, розвиває пам'ять, здатність до аналізу, вміння порівнювати.

Враховуючи вимоги роботодавців, специфіку та особливості професійної діяльності фахівців з комп'ютерної безпеки, зазначено, що майбутній фахівець з комп'ютерної безпеки потребує високого рівня сформованості аналітичних умінь, оскільки вони є інструментом для кваліфікованого виконання професійних обов'язків. Таким чином, процес професійної

підготовки майбутніх фахівців з комп'ютерних наук має сприяти формуванню аналітичних умінь ІТ фахівців.

Аналітичні здібності є вираженням інтелектуальної, перетворювальної діяльності. На думку дослідників, аналітичні здібності належать до спеціалізації лівої півкулі мозку і відповідають за логіку та аналіз фактів [7]. Аналітичні здібності є основою професійних навичок, які відображають готовність до діяльності. Аналітичні здібності виражаються у здатності людини аналізувати, переводити інформацію з однієї знакової системи в іншу. Аналітичні здібності необхідні для успішного виконання гностичної функції людини і визначаються "індивідуально-психологічними якостями, такими як, наприклад, спостережливість та критичність розуму" [2]. Аналітичні здібності – це загальні інтелектуальні здібності людини, які дозволяють самостійно здобувати знання та ефективно їх використовувати, а також забезпечують здатність вирішувати виробничі завдання у нестандартний і творчий спосіб. Це конкретні вміння, які виражаються в:

- Розумінні інформації (уміння визначити головну ідею, узагальнити прочитане, відокремити головну інформацію від другорядної)
- Вмінні аналізувати інформацію (співвідносити окремі частини тексту та встановлювати зв'язки між ними, групувати основні факти окремих смислових частин)
- Здатності критично осмислювати інформацію (оцінювати та інтерпретувати зміст тексту, робити припущення щодо його розвитку)
- Умінні отримати загальне уявлення, зробити первинне узагальнення
- Встановленні причинно-наслідкових зв'язків, пошуку ключових слів, класифікації, порівняння, зіставлення інформації та фактів
- Виділенні важливої інформації, наведенні логічних аргументів, оцінюванні наведених фактів, умінні робити висновки та узагальнення

Однак, як показує практика, студенти, які вступили до ВНЗ, слабо володіють методами аналізу, синтезу, класифікації, порівняння. Відсутність або слабка сформованість аналітичних умінь виявляється при вирішенні певних завдань на уроках іноземної мови (на прикладі роботи з іншомовними текстами): аналізувати, узагальнювати, класифікувати отриману інформацію, порівнювати факти, вибирати ключові слова, аргументувати свою думку, робити висновки [12].

Ми вважаємо, що рівень сформованості аналітичних умінь підвищиться, якщо в процесі навчання у ВНЗ буде проводитися спеціально організована робота, спрямована на оволодіння аналітичними вміннями, зокрема в такому виді мовленнєвої діяльності, як читання. У зв'язку з цим ми відзначаємо необхідність спеціально організувати процес іншомовної освіти з використанням читання професійно орієнтованих текстів для формування у студентів такої нової якості, як аналітичні вміння, розвиваючи і вдосконалюючи мовну базу студентів.

Науковці стверджують, що формування аналітичних умінь відбувається поетапно (Н. Гресс, М. Кочуманова, А. Усова). Спираючись на концепції формування умінь (П. Гальперін, Н. Талізін), ми виділили чотири етапи формування аналітичних умінь з точки зору рівнів розвитку та провідних якостей діяльності: рецептивний, репродуктивно-інтегративний, продуктивний, самостійний.

Кожен з етапів роботи з текстом міг бути спрямований на формування певних умінь. Наприклад, визначення мети читання входило до мотиваційного етапу і було характерним для рецептивного етапу аналітичного опрацювання. На аналітичному етапі опрацювання тексту розвиваються вміння аналізувати інформацію та визначати головну думку тексту.

Результативний елемент системи представлений сформованими аналітичними вміннями в компонентах готовності до професійної діяльності. Модель готовності фахівця з комп'ютерних наук до професійної діяльності включає такі взаємопов'язані компоненти: когнітивний, інформаційний, технологічний та рефлексивний [10].

Когнітивний компонент передбачає знання теорії основних мисленнєвих операцій аналізу, синтезу, порівняння, класифікації, узагальнення, абстрагування та вміння застосовувати їх на

практиці. Когнітивний компонент забезпечує оновлення, розширення та примноження накопичених знань.

Інформаційна складова включає в себе вміння здобувати та опрацьовувати великі обсяги нової інформації, вміння користуватися різними джерелами інформації, як друкованими, так і електронними. Важливою навичкою інформаційної складової є читання. Різні види читання (ознайомлювальне, переглядове, пошукове, вивчаюче) сприяють розвитку інформаційної компетентності, оскільки дозволяють орієнтуватися в інформаційному просторі з метою отримання необхідних даних.

Технологічний компонент передбачає вміння використовувати аналітичні операції у професійній діяльності: аналізувати, класифікувати, узагальнювати факти, робити висновки на основі наявних даних, прогнозувати розвиток ситуації, висловлювати судження щодо отриманих фактів. Наявність технологічного компонента в моделі готовності до професійної діяльності визначає аналітичні вміння як основу професійної діяльності фахівців з комп'ютерної безпеки.

Рефлексивний компонент передбачає, що фахівці з комп'ютерної безпеки повинні вміти аналізувати свої та чужі дії, оцінювати свої дії та результати діяльності, аналізувати отриманий досвід, рефлексувати ситуацію. Рефлексивний компонент, таким чином, сприяє оцінці результатів дій та самовдосконаленню через аналіз власної діяльності.

"Вивчення мовного матеріалу на уроках іноземної мови вдосконалює вміння порівнювати, узагальнювати, синтезувати, аналізувати, абстрагуватися від окремих фактів" [9]. Науковці (В. П. Кузовлев, А. І. Новіков, Є. І. Пассов, Г. В. Рогова, Т. С. Серова, К. Д. Ушинський, Л. В. Щерба) зазначають, що вивчення іноземної мови дає можливість порівнювати й аналізувати лексичні та граматичні явища іноземної та рідної мов, удосконалювати мисленнєві операції, виділяти основний зміст текстів, аналізувати їхню мовну форму, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, опрацьовувати та структурувати отриману інформацію [3].

Процесуальний елемент системи формування аналітичних умінь реалізується в процесі навчання різних видів читання іноземною мовою. Читання є найважливішим елементом технології навчання. Дослідники доводять, що "вміння читати автентичні іншомовні тексти має великий освітній і розвиваючий потенціал" [5, с. 39]. "Читання як вид мовленнєвої діяльності – це перцептивно-мислительна діяльність, яка спрямована на вилучення інформації з друкованого тексту і процесуальна сторона якої має аналітико-синтетичний характер, зумовлений конкретною метою читача" [8, с. 22]. Функція читання полягає у забезпеченні доступу до різноманітних джерел інформації, що є надзвичайно важливим у контексті роботи з інформацією. Через читання людина задовольняє свої пізнавальні потреби. Читання є своєрідним путівником в інформаційному середовищі [14].

Читання – один з найважливіших видів мовленнєвої діяльності іноземною мовою. Читання забезпечує отримання інформації в сучасному інформаційному просторі, що постійно змінюється та розширюється [13]. Здатність розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного суспільства, опрацьовувати великі обсяги інформації, вести цілеспрямований пошук в різних джерелах інформації за профілем діяльності в глобальних комп'ютерних системах, мережах, бібліотечних фондах та інших джерелах інформації є важливими вимогами до фахівця з комп'ютерних наук в наш час [4].

Суть процесу читання полягає в отриманні інформації та її декодуванні з метою осмислення. У процесі читання розвиваються такі механізми, як порівняння, аналіз, синтез, узагальнення та абстрагування [1].

Загальні вміння, які читач використовує в усіх ситуаціях, спрямовані на розуміння, осмислення та обробку змісту і пов'язані з аналітичними операціями: уміння виділяти головну думку (важливі факти, дані) – порівняння, узагальнення; уміння робити висновок прочитаного, відокремлювати головне від другорядного, виділяти нове – узагальнення, аналіз; співвідносити і пов'язувати окремі одиниці тексту та групувати головні факти кожної

змістовної одиниці тексту – класифікація, порівняння; уміння оцінювати задум тексту та його подальший розвиток – аналіз, узагальнення; уміння уточнювати розуміння змісту тексту за допомогою аналізу (ознайомлювальне читання) та синтезу (вивчаюче, пошукове читання) – аналіз, синтез; уміння оцінювати та інтерпретувати зміст тексту – аналіз, абстрагування.

Дослідники зазначають, що читання іноземною мовою передбачає не лише розуміння прочитаного тексту, а й уміння орієнтуватися в ньому, аналізувати та виділяти інформацію, корисну для професійної діяльності [15]. Завдання, які студенти виконують після прочитання тексту – резюме, тези, описи, порівняння, оцінки – спрямовані на здійснення таких операцій, як аналіз, узагальнення, порівняння, класифікація, і формують основу аналітичних навичок. Робота з автентичними текстами за фахом, вирішення проблемних ситуацій, відповіді на поставлені запитання, класифікація та пошук необхідної інформації в тексті – це завдання, які сприяють формуванню аналітичних навичок - якості, необхідної для успішної діяльності за майбутньою спеціальністю [11].

Поступове набуття навичок читання іншомовного тексту за фахом може відбуватися за принципом від простішого до складнішого.

На першому етапі формується вміння розуміти граматичну структуру речення, читати смисловими групами, розуміти слова, що виражають зв'язки та відношення між елементами тексту, в результаті чого формується вміння самостійно долати мовні труднощі під час читання тексту та навички смислового прогнозування.

На першому етапі тексти повинні бути довгими, але не складними з лексико-граматичної точки зору. Студенти читають текст без перекладу один раз за відведений викладачем час. Перевіряється лише основна інформація. Крок перший готує читача до вміння прогнозувати зміст тексту за його заголовком. На цьому етапі пропонуються такі завдання: знайти еквіваленти англійських слів та виразів; виписати ключові слова та словосполучення; знайти антоніми/синоніми до слів; записати вихідні дані тексту; зробити припущення про зміст тексту на основі його назви; підтвердити припущення, прочитавши текст. Завдання цього типу ґрунтуються на мисленневих операціях аналізу та класифікації.

На наступному етапі відбувається семантичний аналіз тексту. Основне завдання, яке виконується на цьому етапі, – поділ тексту на смислові частини, пошук основної інформації кожної смислової частини тексту. На цьому етапі з метою формування аналітичних умінь рекомендується виконувати такі завдання: вибрати необхідне речення відповідно до змісту тексту; перекласти окремі словосполучення; перекласти речення з урахуванням певних граматичних явищ; підібрати українське речення, еквівалентне англійському; закінчити речення відповідно до змісту тексту; визначити, який абзац є узагальнюючим; поділити текст на логічні частини; дібрати заголовок до частин тексту; виділити головне речення кожної смислової частини; скласти план переказу; зробити висновки; підтвердити або спростувати власні припущення про зміст тексту. Такі завдання ґрунтуються на специфічних навичках аналізу, порівняння та узагальнення.

Мета третього етапу – підготувати студентів до самостійного висловлювання за темою, визначити композиційну структуру тексту, сформувати навички реферування та анотування тексту. На цьому етапі формуванню аналітичних умінь можуть сприяти такі навчальні завдання: знайти в абзацах факти, які доповнюють теми інших абзаців; доповнити зміст речень; встановити причинно-наслідковий зв'язок між судженнями; замінити складне речення простим; використовуючи власні судження, відповісти на запитання; скласти текстове повідомлення; розташувати пункти відповідно до логічної структури тексту; підготувати повідомлення за темою; визначити в тексті вступ, основну частину, висновки; написати анотацію; підготувати проблемні дискусійні запитання; переказати текст, використовуючи ключові слова, вирази, кліше. У цих видах роботи з текстом відпрацьовуються навички аналізу, класифікації та синтезу.

На четвертому етапі навчають професійного мовлення з використанням системи мовних засобів, які задіяні в процесі наукової комунікації. На цьому етапі виконуються такі навчальні

завдання: стисло викласти зміст тексту за схемою: заголовок, основна думка, висновки автора; стисло викласти зміст абзаців, представивши кожен одним реченням; знайти речення, які є висновком усього тексту; відібрати речення, необхідні для включення до анотації; написати анотацію тексту, використовуючи кліше типу *У тексті розглядаються проблеми ...; У тексті йдеться про...; представити результати дослідження проблеми; скласти спеціальну доповідь на конференцію з порушеної проблеми; знайти додатковий матеріал за темою тексту і розширити його зміст.*

За допомогою подібних завдань відпрацьовуються операції узагальнення, систематизації, абстрагування та аналізу.

У процесі читання та подальшої роботи з текстом на заняттях з іноземної мови вдосконалюються спеціальні навички та загальні аналітичні здібності майбутніх комп'ютерних спеціалістів.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Наведений у статті аналіз впливу читання англійських текстів на розвиток аналітичних здібностей майбутніх ІТ-спеціалістів не є вичерпним, подальший розвиток дослідження ми вбачаємо в наступних напрямках:

Емпіричне дослідження: Проведення емпіричних досліджень для перевірки ефективності використаних методів та засобів формування аналітичних навичок. Це може включати проведення експериментів, анкетування студентів та спостереження за їхнім навчальним процесом.

Поглиблене вивчення впливу читання англійською мовою: Розширення дослідження на аналіз конкретних типів матеріалів, які найбільш ефективно сприяють розвитку аналітичних навичок. Наприклад, дослідження впливу наукових текстів, технічної літератури або веб-ресурсів.

Розробка нових методик: Виділення і розробка нових методик та підходів до формування аналітичних умінь, які можуть бути інноваційними та більш ефективними.

Врахування індивідуальних особливостей: Дослідження впливу індивідуальних характеристик студентів (наприклад, рівень володіння англійською мовою, рівень інтелекту тощо) на ефективність процесу формування аналітичних навичок.

Ці напрямки допоможуть розширити наші знання про вплив читання англійською мовою на розвиток аналітичних навичок та покращити методи навчання для майбутніх ІТ-спеціалістів.

8. Висновки

Знання англійської мови є невід'ємною характеристикою кваліфікованого комп'ютерного фахівця. Фахівці відзначають, що англійська мова є мовою термінологічного походження інформатики, розширюються межі міжнародного співробітництва, зростає попит на фахівців, які практично вільно володіють іноземною мовою. Професійна діяльність ІТ-фахівця вимагає вміння користуватися базами даних, використовувати іноземну мову для створення комп'ютерних програм, проводити інформаційний пошук, отримувати постійно оновлювану інформацію за фахом.

Професійна діяльність ІТ-фахівця вимагає використання баз даних, застосування іноземної мови для створення комп'ютерних програм, здійснення інформаційного пошуку, отримання постійно оновлюваної інформації з оригінальних джерел іноземною мовою, самостійного продовження освіти та вдосконалення професійних навичок. Отже, формування аналітичних умінь майбутніх комп'ютерних фахівців у навчальному процесі іноземною мовою має велике значення і сприяє успішній реалізації фахівця в професійній діяльності.

Аналітичні вміння є важливими для кожного компонента, оскільки вони використовуються для вилучення знань з практики. Впровадження системи формування аналітичних умінь у майбутніх ІТ-фахівців у курсі іноземної мови дозволяє зробити попередні висновки, що процес навчання іноземної мови сприятиме формуванню аналітичних умінь, необхідних для професійного зростання, успішного самовдосконалення на основі аналізу своєї діяльності (рефлексивний компонент), удосконалення знань (когнітивний компонент), отримання та обробки інформації (інформативний компонент), ефективного використання інформаційних ресурсів (інформаційний компонент). Розвиток аналітичних здібностей визначає готовність фахівця з комп'ютерних наук до професійної діяльності та забезпечує здатність ефективно вирішувати різноманітні професійні завдання.

Список літератури:

- 1) Вейзе А. А. (1985). Чтение, реферирование и аннотирование иностранного текста. Москва: Высшая школа.
- 2) Косович О. В. (2019). Класифікація і критерії відбору навчального матеріалу для формування англомовної аудитивної компетентності студентів. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 214-224.
- 3) Меньшенина С. Г. (2013). Обучение чтения на английском языке как средство формирования аналитических умений будущих специалистов по компьютерной безопасности. Вестник Самарского государственного технического университета, серия «Психолого-педагогические науки». Самара: ФГБОУ ВПО «Самарский государственный технический университет», 1 (19), 101-107.
- 4) Ніколаєва С.Ю. (2002). Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. Київ : Ленвіт, 328 с.
- 5) Романова Е. С. (2003). 99 популярных профессий. Психологический анализ и профессиограммы. Санкт-Петербург: Питер.
- 6) Садовский В. Н. (1974). Основание общей теории систем. Логико-методологический анализ. Москва: Наука. Режим доступа: http://www.philosof.onu.edu.ua/elb/uemov/system_general_theory.pdf.
- 7) Тарасов П. Ю. (2010). Формирование аналитических умений у режиссеров театрализованных представлений в процессе профессиональной подготовки в вузе (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08). Москва.
- 8) Фоломкина С. К. (1987). Обучение чтения на иностранном языке в неязыковом вузе. Москва: Высшая школа.
- 9) Щерба Л. В. (1974). Преподавание иностранных языков в средней школе. Общие вопросы методики. Москва: Просвещение. Режим доступа: <http://books.e-heritage.ru/book/10094398>.
- 10) Саєнко Н.С. (2015). Міждисциплінарний підхід до навчання іноземної мови у вищій технічній школі: Матеріали XI Міжнародної наукової конференції [«Будещите изследвания – 2015»], (София, 17–25 февруари 2015). София, «Бял ГРАД-БГ» ООД, Том 8. С. 29–31.
- 11) English for Specific Purposes (ESP). National Curriculum for Universities. 2005. Kyiv, British Council, Ukraine. P. 119.
- 12) Jones C. (2009). Interdisciplinary Approach – Advantages, Disadvantages, and the Future Benefits of Interdisciplinary Studies. ESSAI. Vol. 7. P. 76–81. URL: <https://dc.cod.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1121&context=essai>.
- 13) Kosovych, O. and others. (2020). Linguo-didactic aspect of formation of professionally-oriented lexical competence of students of the specialty «Jurisprudence». Scientific Journal “ScienceRise: Pedagogical Education”, 2 (35), P. 4-7.
- 14) Lederman N. G. & Niess M. L. Integrated (1997). Interdisciplinary, or Thematic Instruction? is This a Question, or is it Questionable Semantics? School Science and Mathematics. 97(2). P. 57–58.

15) Nikolaieva, S., Zadorozhna, I., Datskiv, O. (2019). Development of pre-service English teachers' language skills and learner autonomy via blended learning. *Revista Romaneasca pentru educatie multidimensionala*. Vol. 11, issue 2, P. 222-239.

Reading in English as a means of developing analytical skills of future IT professionals

Anastasiia Svoboda

Social and humanitarian disciplines department, Robert Elworti Economics and Technology Institute, Kropyvnytskyi, Ukraine
ORCID 0000-0003-1467-130X

Alona Protasova

Social and humanitarian disciplines department, Robert Elworti Economics and Technology Institute, Kropyvnytskyi, Ukraine
ORCID 0009-0009-8016-9140

Abstract: The article describes the preliminary results of the development of a pedagogical system for the formation of analytical abilities of future computer specialists. Professional research allows to identify the abilities that ensure the success of professional activity. The results of the study reveal contradictions that actualise the need to update the content of professional education and find effective means of improving the quality of professional training of computer science specialists in higher education institutions. The professional activity of an IT specialist requires the use of databases, the use of a foreign language to create computer programs, information search, obtaining constantly updated information from original sources in a foreign language, independent continuing education and improving professional skills. Therefore, the development of analytical skills of future computer specialists in the educational process in a foreign language is of great importance and contributes to the successful implementation of a specialist in professional activities. Analytical skills are important for each component as they are used to extract knowledge from practice. The implementation of the system of developing analytical skills in future computer science specialists in the process of learning a foreign language allows us to draw preliminary conclusions that the process of learning a foreign language will contribute to the development of analytical skills necessary for professional growth, successful self-improvement based on the analysis of their activities (reflective component), improvement of knowledge (cognitive component), obtaining and processing information (informative component), and effective use of information resources (informational component). The development of analytical skills determines the readiness of a computer science specialist for professional activity and ensures the ability to effectively solve various professional problems.

Keywords: analytical skills, foreign language, English language, reading, types of reading, IT technologies, working with text, stages of working with text.
